

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na cel poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četrt leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXI.

V Ljubljani 11. grudnia 1868.

List 50.

CVETLIČNIK.

Sonetni venček

v hvalni dar nebeškemu milemu Pastirju.

Moj mili Jezus, duš Pastir presveti!
O blagoslovi, prosim, to početje,
Naj ti prijetno bode serčno petje, —
Ta mali venček s prostimi soneti.

Me revno ovco hotel si oteti,
Zgubljenega sinu, ki vse imetje
Razdjal, v nemilost prišel pri Očet' je
Ter s tem zaslužil vekomaj terpeti. —

Ljubezen Tvoja pa brez mej velika
Poniža za njo Te z nebés višave,
Hudobni ovci skažeš se rešnika.

Izpelješ jo iz tamnih zmót gošave:
Tó k gorki hvali mene vžiga, mika:
Iz serca rad bi vil Ti venček slave.

Iz serca rad bi vil Ti venček slave,
Al glej! — serce ker malo je ljubilo,
Je malo cvetek, — ternja več rodilo —
Ter ga ovilo Ti krog svete glave.

Ti klical glasno si me v znamnje sprave,
V očéh s solzami gledal na-me mило,
Če me terpljenje bode omečilo,
Vernit' zopet se na pot spoznave.

Pa tega včakal, moj Bog, takrat nisi!
Zastonj ji kažeš rane vse kervave,
Zastonj telo presveto umira — visi,

Verniti se ovca noče iz zmotnjave,
Je nič ne gine, — misli ne, da Ti si:
Lastnik in Stvarnik vsih nebés — narave!

Lastnik in Stvarnik vsih nebés — narave!
Ki v svetem strahu Te slovó duhovi,
Podložno svitli služijo svetovi
In bitja vsa, vse nebesne deržave,

Da Ti daješ vesoljnosti postave,
Da Ti pokorni so morjá valovi
In v Tvoji lasti zraki in vetrovi,
Oboka modrega nehá širjave.

Da Ti storiš, da grom, vihar razsaja,
Da solnce sije, mesec mило sveti,
Za dnevom noč, za nočjo dan prihaja, —

Da iz ljubezni volil si terpeti,
Ki v vsi polnosti v Tebi se nahaja,
Edin-rojeni Sin — enak Očeti!

Edin-rojeni Sin — enak Očeti!
Ki z njim vso večnost si le bitje eno, —

Da nič brez Tebe ni bilo storjeno,
Ko se stvarjenje imelo je pričeti.

Al kak jest prah — bi mogel vredno peti,
Odkrivat' moč in čast neomejeno,
Kar še duhovnom clo — ni dopušeno,
Pojočim večno: Sveti! Sveti! Sveti!

Pa prizanesi, o Pastir dobrotni!
Nikar pohlevne pesmi ne prezreti;
Zasádi s cvetjem vertec Ti sirotni,

Cvetlic ne pusti v njem že več sahnati,
Da jih ne brije zlobe piš togotni, —
Mi Tvoja milost v dušo naj posveti.

Mi Tvoja milost v dušo naj posveti,
Da saj v prihodnje serce venček spleta,
Da očiščuje vse — in vse odmeta,
Kar v Tvojo slavo neče zeleniti.

Daj cvetkam Ti prijetno le duhteti,
Za rajski dom naj vsaka se razcvéta
Življenja mojega vse dni, vse leta,
Kar mi odločenih je še živeti.

Kakó bi bilo zame zveselivno
Ugledati moj venček poln vonjave
Prestrašno tisto dobo razločivno —

Za nas natančne dušne obravnave; —
Da se zverši le-tá mi tolaživno,
Upletaj, prosim, z mano cvetke prave. —

Upletaj, prosim, z mano cvetke prave,
Ker, glej Gospod! sam révež sem nezmožen,
Sercá cvetlični vertec je ubožen, —
Brez Tebe cvetke nimajo blišave.

Iztiraj z verteca željé gizdave,
Da v njemu klije vedno cvet pobožen;
Vesél da spletem venček, ne otožen,
Dodeli moč premagati težave.

O moj dobrotljivi Pastir in mili!
Ozri na ovco v sredi se pušave, —
Ponižno prosim: vamili se me, vamili!

In vódi me po tratih paše zdrave,
Med zveste svoje zopet me vštévil,
Potem bo venček imel kaj veljave.

Potem bo venček imel kaj veljave,
Ak ti, o Jezus, boš pri meni vedno;
Pletenje lepo bode, lično, čedno,
Obvarovano vražje zavozljave.

Če Ti pomagal zmoči boš skušnjave,
Prebival v vertecu, ga vladal redno;
Zveršil se venček s cvetko bo, poslednjo
Za svatovšnjo nebeške očetnjave.

Al strah pravični me, o Bog, obhaja,
Nezvesto ovco moram še se šteti,
Pogube vreden sem, spoznam, ne raja;

Boš hotel grešniku v pomoč hiteti,
Rešiti me zalezovanja zmaja,
Al smem, Zveličar, up le-tá imeti?

Al smem, Zveličar, up le-tá imeti?
Da imel vsmiljenje boš s sirotico
Zgubljeno svojo, o Pastir, ovčico;
Boš volil zopet jo med svoje vzeti?

Boš vkazal revni krasni dom odpreti?
Ji prizanesel toliko krivico,
Ter ji pomignil k sebi na desnico?
Bo vreden venček pred Teboj cveteti?

V solzah ko zrem na znamnje odrešenja,
Zasije žar iz njega tolažljivo:
Razbojnik Dizma, rešen pogubljenja,

Pričuje jasno in neoveržljivo,
Da se odpré skesanim vir življenja:
Serce dobrotno in preljubeznjivo.

Serce dobrotno in preljubeznjivo!
Oj bodi bodi mило tudi meni,
Odpusti vse v ljubezni preognjeni,
Te prosim serčno, prosim zaupljivo.

Ne daj zaiti več na cesto krivo,
Ti mrak zmotnjav iz serca mi preženi,
Stežó popolnosti mi razodeni,
Zatri že misel vsako poželjivo.

Serce presveto, Serce najčistejši,
Ti cvet rojeni dviško iz Marije,
O Serce Božje! Serce najsladkejši!

Iz Tvoje rane kri naj me omije,
Češeno v veke Serce naj milejši!
Tvoj žar naj spremlja vedno me, mi sije!

Tvoj žar naj spremlja vedno me, mi sije,
Ter razsvitljuje vse stezé in pota;
O rajski Žar! o miljena krasota,
Pred katero naj milijonov solnc se skrije! —

Kaj cvetna pomlad, kdar naj lepši klije?
Kaj limbarja, kaj šmarnic je belota?

Duhtečih kaj vertnic je vsih berhkota,
Če mili žar Tvoj v serce mi prisije?

V primeri z njim le žalostna pustota,
Steblovje velo, v kratkem vse minljivo
Še preden mine solnčna vsa toplota.

O Žar presveti! naj me dobrotljivo
Objema vedno blažena gorkota;
In spletel venček Ti bom dopadljivo.

En spletel venček Ti bom dopadljivo,
Ak serce Tvoje v moje bo žarilo,
V miloti blagi luč mi podarilo,
Potem bi vidil v temo pogubljivo,

Spoznal nečimernost bi goljušivo,
Ne bi se serce več ji odklenilo;
Bi bolj za cvetke rajske se trudilo,
Bi b'lo ljubeče, nikdar zavidljivo.

Zasij zatoraj v serca globočino,
Da za-Te, Stvarnik moj, na veke bije, —
Za-Té, Pastir dobrotni, le edino!

Da kdaj pri Tebi večno opoči, —
Pa preden truplo v tiho gre temino,
Razkrij, Te prosim, cvetek lepotije.

Razkrij, Te prosim, cvetek lepotije,
Da vidi v njih resnična se podoba, —
Navideznih pa tudi vsa puhloba,
Da čednost ločim prav od hudobije; —

Da kadar pót mrtvaški me oblije,
Ko se odpira mi temina groba,
Skušnjav prestrašnih ko nastane doba,
V tolažbo duši venček se odkrije.

Izpolni prošnjo vdane Ti ovčice,
Pastir nebeški! čuj me milostljivo,
Dobrotno sliši moje zdihe, klice,

Odverni venčku takrat moč škodljivo,
Ohrani, vari v njemu vse cvetlice,
In Ti, o Jezus, daj jim barvo živo!

En Ti, o Jezus, daj jim barvo živo,
Ognjeno, svitlo barvo pregorečo, —
Ljubezni barvo, za-Te plamenečo,
Moj mili Bog, na veke neugasljivo!

Dosegel kdaj bi z njimi prečastljivo,
Planjavo rajsko, vekomaj cvetečo:
O kdo razumel mojo tam bi srečo,
Neskončno radost, nezapodljivo.

Dospel bi v raj, — kjer glasno vse prepeva,
Kjer nikdar več vihar nesreč ne brije,
Kjer večno Solnce duše vse ogreva;

Oh! naj moj venček res kdaj gori dije,
Ponižno, prosim, o Gospod! jaz réva, —
U slavo, glej, ga Tebi serce vije!

U slavo, glej, ga Tebi serce vije;
Da ta namen v začetku je imelo,

Ko ga s Teboj je spletati pričelo,
Naj Tvoja milost zdajci ga obsije.

Naj tud sovražnik ves serd nanj izlije,
Zato cvetličje mu ne bo zvenelo;
Dokler od Tebe bo pomoč imelo,
Zastonj vsi sklepi so zavidne zmije! —

Stremén ko zadnji pletem v venčka kito,
Naj smem, Zveličar ljubi, razodeti
Preserčno prošnjo do sedaj prikrito.

Da bi, ko mógel tukaj bom umreti,
Ti v slavo peval v raji vekovito:
Moj mili Jezus, duš Pastir presveti!

Ravnilo.

Moj mili Jezus, duš Pastir presveti!
Iz serca rad bi vil Ti venček slave,
Lastnik in Stvarnik vsih nebés — narave,
Edin-rojeni Sin, enak Očeti!

Mi Tvoja milost v dušo naj posveti,
Upletaj, prosim, z mano cvetke prave;
Potem bo venček imel kaj veljave: —
Al smem Zveličar up le-tá imeti?

Serce dobrotno in preljubezljivo!
Tvoj žar naj spremlja vedno me, mi sije,
In spletel venček Ti bom dopadljivo.

Razkrij, Te prosim, cvetek lepotije,
In Ti, o Jezus, daj jim barvo živo:
U slavo, glej, ga Tebi serce vije! —
Radoslav.

Gospodova molitev.

(Ex voto.)

Kot otroci nežni zaupljivo
K Tebi, Večni! se obračamo,
Ker le Ti nam daješ dobrotljivo
Vse, kar Te v molitvah prosimo.
Tebe naše usta le častijo,
Serca naša Tebi le gorijo,
Ti nam le sušiš solze v očesih,
Oče naš Ti, kateri si v nebésih!

Tvoja je ljubézen neizmerna,
Ž njó napolnil si vesoljni svet,
To spoznava vsaka duša verna.
In ne jenja Tebi hvale pet.
Ali kakor naši deželani,
Sini so tud' Tvoji vsi zemljani;
Torej pri narodih vse zemljé
Posvečeno bodi Tvoje imé!

Naj bi ljudstva zemlje vse spoznale,
Da le Ti njih pravi Oče si!
Serca naj bi s plamom se jim vžgale
Za-Te, čegar slava ne miní!
Spolniti je Tebi vse mogoče,
Tedaj spolni tud' te želje vroče:
Prosi kristijansko Te občestvo:
Pridi, Oče! Tvoje k nam kraljestvo!

Tamkej gori v svéti domovini
Vse pokorno Tvojim željam je,
Urno Kerubini, Serafini
Veršijo povelja Tvoja vse.
To v posnemo in izgled nam bodi,
Ino k dobremu nas zvesto vnemlji
Ter tak kot v nebesih svetih godi
Tvoja volja tudi se na zemlji!

Vémo, da je slaba volja naša,
Žalimo Te dostikrat hudó,
Al zato naj serd Tvoj ne naraša,
In ne tēpi z močno nas rokó.
Daj, da nam bo polje obrodilo,
Vari ga pred hudih vétrov silo!
Uho nagni svoje na posluh:
Daj nam danes naš vsakdanji kruh!

Mnogokrat pozabi človek na-Te,
Akoravno Tvoje smo stvari,

Serce čisla le malike zlate,
Ino jezik grešno govori;
Al kar grešno misli kdo, izusti,
Slabim za vse žal stvarém je tvojim;
Torej dolge naše nam odpusti,
Kakor tud' jih mi dolžnikom svojim!

Je resnično naše prizadetje
Hoditi pravice ozko pot,
Ali noga slaba nam spodlet'je,
Neprevidoma smo v brezdnú zmot'.
Ti pa, Oče! nam pokaži pravo
Stezo, ki derži tje do nebá —
Ne vpeljúj nas slabih v skušnjava,
Temuč reši nas od hudega!
Amen. Josip Cimperman.

V čast

sv. Frančiška Ksaverjana,

in za vezilo vsim, ki so na njegovo ime keršeni.

Lahke perutnice imeti
Duša moja si želi;
Gor v nebesa se pospeti,
Nezrekljivo hrepeni;
Da bi svetega Frančiška počastila,
Ga za dušo in telo pomoč prosila.

Ne zaverzi pesmi moje,
O mogočni pomočnik!
Ki jo v čeeenje tvoje.
Ti darujem, o svetnik.
Naj bi po vsih krajih zemlje se glasila,
Naj bi vekomaj te, svet' Frančišk, slavila. —

Sliši tudi prošnje mile,
Ki se k tebi vzdigajo;
In otmi jih hude sile,
Kteri k teb' zdihujejo.
Svet' Frančišek! čudodelnik jim se skaži,
O težavah in nadlogah jih tolaži! —

Zlasti dušnih vsih bolezen,
Varuj nas in naše vse;
Naj bi sledenj moder, trezen
Delal za zveličanje.
Svet' Frančišk! Indjane si spreobernal, ljubil,
Prosi, da tud' nas bi nihče se ne zgubil.

In ko zadnja ura pride,
 Nam zvesto na strani stoj!
 Da takrat se srečno snide,
 Sprosi zmago v smertnem boj'!
 Svet' Francišek, k sebi nam pomagaj priti,
 Se s taboj na večne čase veseliti! —
 Rodolj. Podratitovski.

Čisto spočetje.

(Premislik.)

K tebi pridem, brez primere lepa
 devica." (Janez Damasčan.)

Blažena Beátrica, sestra blaž. grofa Amadeja, je bila po mnogoterem terpljenju vstanovila duhovni red, ki časti neomadežano spočetje Marije Device. Deset dni potem ko je bila red vstanovila, se je preselila v boljši življenje, ker razodeto ji je bilo, da le toliko časa bo v tem življenju ohranjena, da tako imeniten namen izpelje. Ta devica je bila v svojih mladih letih tako posebno lepe podobe, da je bila v veliki nevarnosti za sebe in za druge, in kraljica Izabela, na ktere dvoru je živela, jo je bila dala od druge družbe ločiti. V samotnosti je njena čednost popolnoma dozorela in obljubila je Marii, ako ji varuje, da se njena nedolžnost ohrani, da ne bo nikoli drugega ženina imela, kakor njenega preljubega Sina, kteremu bo v vednem devištvu živela. V prikazni ji je bila Marija svojo pomoč za gotovo obljubila. —

Berž ko je bila umerla, se je zopet prikazala, toda tako lepa kakor nikoli poprej v življenju ne. Prav posebno pa je zvikševala njeno lepoto zlata zvezda, ki se je lesketala nad angelsko-lepim obrazom, in krog obličja so jo oblivali svitli žarki, ki so merili na čistost njene duše, ktera je to lepo telo gospodovala vse žive dni. — Na poslednjo okolišino naj posebno zavrnem duhovno oko čistih duš. Zvezda čistega spočetja pri Marii Devici bodi tudi vaši čistosti zvezda. Mislim, da ni nobenega, kteremu bi se ta visoka čednost lepa ne zdela; morebiti tudi ni lahko koga najti, kateri bi si je ne želel, ker vsak je prepričan, da brez čistosti Božji svetosti ne more dopasti. Drugo pa je, česar primanjkuje, namreč tega, da bi se sleherni poprijel pomočkov, s kterimi se čistost ohrani. Eden teh posebnih pomočkov je bilo ob vsih časih čiščenje čistega spočetja Marije Device. Toliko altarjev, bratovšine, podobe, svetinje čistega spočetja, brez kakoršne na vratu naj bi ne bilo kmali kristjana, so tega priče. Berite življenje sv. Franciška Salez., sv. Terezije, sv. Alfonsa Lig. in sto in sto drugih in vidili bote, kako živo so se priporočali Marii čistega spočetja v življenju sploh, in še prav posebno v nevarnostih in v skušnjavah. Umni ljudje namreč imajo jasno spoznanje, kolika neizrečena nesreča je, nedolžnost oskruniti, ali pa jo popolnoma zapraviti.

Drage reči pa se ne pridobé in ne ohranijo brez truda in prizadevanja. K ohranjenju nedolžnosti in sploh gnade naj vam samo en pomoček malo pojasnim, namreč dela pobožnosti za vsaki dan.

Veliko ljudi je, ki tega čisto nič ne umejo, da je treba vsak dan dela pobožnosti opravljati. Verjemite, da taki nevedni in neskerbni kristjani so na slabi poti s svojim zveličanjem. Vsakdanje pobožne dela so postavim: povzdigovanje serca k Bogu, jutranja, večerna, opoldanja molitev, molitev pred jedjo in po jedi itd.; sv. maša in sveto branje, komur je to mogoče, spraševanje vesti itd. To so pobožne dela dnevnega reda, ki so stopinje v nebesa.

Kadar se zbudiš, precej naj se tvoje serce s kratkim zdihljajem k Bogu povzdigne; ravno tako zvečer preden zaspíš. Taka vaja je Bogu dopadljiva in prav pripravna veliko milost od Boga doseči. To je tudi

čisto natorna reč; zakaj od Boga smo, in kar je od Boga, to naj se k Bogu obrača in povzdiguje. Za tem nasledva jutranja molitev, ktere ne smete opuštati, ko bi jo imeli v sili tudi le med potjo opraviti. Srečni so, kterim je moč nato tudi ob delavnikih pri sv. maši biti, ki je studenec vsih milost in nebeških tolažil.

Nekoliko vsakdanjega pobožnega branja je kej dober pomoček za rast v duhovnem življenju, kdor je v takih okolišinah, da to premore. Komur ni moč, pa naj med delom kaj zveličavnega premišljuje, kar je dostikrat še bolj rodovitno za vterjenje v čednosti. Nasledvanje Kristusovo sv. Tomaža Kemp., Duhovna vojska, Filôteja, Življenje svetnikov in veliko drugih bukev je, ki so kenacemu branju primerne.

Zraven tega so še posebne pobožnosti, ki ima vsak po svojem stanu in okolišinah k njim več nagnjenje in več pobožnosti. Eden je posebno zaupljiv s svojim angel-varhom, drugi s svojim patronom ali patrono, drugi zopet pogosto na pomoč kliče sv. Jožefa in druge svetnike, posebno pa Marijo.

Veliko jih ima priložnost, zlasti pri mestih, zvečer sv. Rešnje telo obiskovati. Mislim, da nikjer se človek v dobrem tako ne vterdi, kakor pri tem studentu vsih milost in dobrot, vsega bogastva v modrosti.

Učeniki bogoljubnega življenja posebno priporočajo poslednjič vsakdanje spraševanje vesti. Priporočajo še celo dvojnato izpraševanje: posebno in splošno. Izprašujte se zvečer najpred čez eno (bolj nevarno) slabost, v kateri ste se jeli boljšati, spomnite se na priložnosti, v kterih ste se morebiti pregrešili: to je posebno izpraševanje vesti. Opravite potem splošno izpraševanje čez vse pomote, misli, besede in djanja cellega dneva s potrebnimi sklepi za poboljšanje. Obudite pravo obžalovanje čez vse grehe iz globočine serca; takó bote v miru šli k počitku, ker djanje pravega skesanja ali grevinge bo odpustljive grehe zbrisalo, ki vam težé serce. Ako bi se bil kdo pa smertno pregrešil (česar Bog obvari!) za kar je zdravilo v sakramentu sv. pokore, ne smé spovedi odkladati.

To pa so le nekateri zaznamki pobožnih vaj čez dan; iznašel boš sam veliko dobrega in še marsikaj primérnišega, ako imaš to modrost, da skerbiš za svojo lastno duhovno lepoto, boljšanje, ter za prihodnjo svojo srečo, ako se resno trudiš živeti v milosti Božji, ako želiš biti v življenju in v smrti otrok Matere Božje brez madeža spočete.

Spomini mladostni škofa Bruté-a iz strašne dobe prekucije francoske.

(Dalje.)

Čast. gosp. Poirier, gosp. Emeri in štirje drugi duhovniki umorjeni v Rennes-u leta 1796.

Nekega dne je bilo pet duhovnov zaslišanih, obsojenih in skup umorjenih. Le dveh imeni ste mi znani, gg. Emeri-a in Poirier-a. Z gosp. Emeri-em sem bil znan, bil je majhen, suh mož, pa tem močnejšega in krepkejšega duha in serca. Ko je bilo preganjanje naj huje in jih je bilo mnogo usmertenih, ni vendar nikoli pojenjala njegova gorečnost. Naravno je bilo, da je bil mož, toliko vdan veri pa kralju svojemu, enih misli z onimi, ki bi bili imeli radi prejšnjega kralja nazaj. Brez dvombe je gosp. Emeri prav pridno delal na to, da se je prekucijski vladi nasprotni duh vedno zbuja in oživiljal. Vedilo se je, da je večkrat na prostem polji maševal, na „deželni“ visočinah, kakor se imenujejo v Bretanji pusti neobdelani kraji, po zunanje podobni divjemu travniču na zahodu. Večkrat se je zbralo pet do šest tisuč ljudi, kteri so še postavili zunanjo stražo in nekaj prav čuječih prijatlov, da bi zagnali krik, kadar bi nevarnost

pretela od republikancev ali „višnjevcev“, kakor so jih imenovali. Malo poprej, ko so ga zaperli, sem šel obiskat svojo sestro v „La Chapelle Bouexie“, kakih 20 milj od Rennes-a, prav divji kraj, in spremljaje moža njenega, ki je šel na lov, smo zadeli na oglu neke ceste na tri kmetiško oblečene može, in približavši se jim, smo spoznali, da je g. Emeri z dvema drugima duhovnoma. Svak moj je prav oestro pokaral gosp. Emeri-a in njegove spremljevalce zavoljo njih neprevidnosti, ker se tako pri belem dnevu v nevarnost podajajo. Oddaljene duhovnije niso bile takrat nič manj nevarne, kakor one naj bližej mest. Vsa dežela je bila prepredena z žandarmi, vohuni, in nekimi beriči (Contre-Chovans), ki so se oblačili kakor nasprotniki, da bi jih lagljeje zasačili. Nemogoče je zdaj misliti si, s kako gorečnostjo so lovili sumljive osebnosti, posebno pa duhovne. Takrat je še veljala postava, po kateri se je zveršila smert v štir in dvajsetih urah.

Nekaj dni potem, ko smo bili une srečali, so zaperli gospoda Emeri-a pa še 5 drugih duhovnov, ter so jih pripeljali pred reneško sodnijo. Moja mati so jih vidili, ko so šli memo naših oken proti sodnii. Osupnil jih je, so djali, pogled na gosp. Poirier-a, velicega starega moža, sivolasega, pa blagovitega in nebeškega obličja; in ta trenutek jim je dal spoznati duha onih časov bolj, kakor vsakaki še tako dolgi popis.

V Rennes-u, kakor skorej po vsih mestih, je bila glavosečnica na očitnem prostoru zmirom postavljena, vsa s kervjo oblita, in včasih so bile tudi glave na nji izpostavljene. Kedar so žandarmi z jetniki memo šli proti sodnii, so jih navadno opomnili na morilni oder in pokazali, da bodo tudi oni kmali morali stopiti nanj. „Poglej tje kaj,“ je djal eden gospodu Poirier-u pri tej priložnosti, „daruj gospej kôsi*) pogled“, med tem pa je kričala soderga kakor po navadi: „Na koso z njimi.“ Viditi je bilo, da se častitljivi starček ni zmenil za une besede ter se še ozerl ni tje kaj, temuč šel je dalje z drugimi. Žandarm, brez dvombe s takim obnašanjem in malomarnostjo starčkovo razžaljen, počel ga je obrazu, rekoč: „Ali ne boš tje pogledal, če ti rečem? Boš kmali sam tje prišel!“ „Že vidim,“ odgovori mirno starček. Te besede so mi pripovedovali drugi, ki so bili pričujoči in so slišali; kako pa je to mojo mater presunilo, se ne dá popisati, in še čez mnogo lét, kadar so govorili o onih žalostnih prizorih, so to pravili. „Izmed vsih, ktere sem videla peljati v sodnije in od tod na moriša, ni bil nobeden častitljivega obnašanja, kakor gosp. Poirier,“ in potem so pripovedovali uno nesramno živinsko djanje, ki pa je pač podobnega storilo gospoda Poirier-a terpečemu našemu Odrešeniku. Ne pomnim zdaj nobene druge posebne okolnosti pri obsojevanji, kakor naslednje, ki se z nestrashljivim značajem Emerijevim popolnoma strinja. Predsednik sodnije je bil njegov sošolec, v ravno tistem razredu na gimnazii. Ko je izgovoril po navadnem zaslišanji smertno obsodbo staremu prijatelju in drugim častitim možem, ktere je zadela ta osoda, se Emeri oberne z latinskim govorom do njega, očitajoč njemu in njegovim tovaršem njih pregrehe, ter jih zavrača na sodnji stol razžaljenega Boga, pred katerim se bo moral tudi on prikazati. Sodnik, ves bled in razdražen, ukaže žandarmom, da naj ga k molčanju spravijo. Vseh pet je bilo skup na en dan umorjenih. Gospod Emeri je še zapel „Te Deum“, ko je stopal na morilni oder.

Dva brata k smerti obsojena.

Nekega dne, kakor še pomnim, sem bil pričujoč, ko so obsodili k smerti dva brata kot sovražnika ljudovladina. Zgodilo se je leta 1793, ko je grozovito vladanje naj huje kipelo. Bila sta oba priprosta kmeta, eden oženjen in oče, drugi mlajši pa neoženjen. Pogled je bil prav pretresljiv, posebno ko sta zaslišala obsodbo in se vernila nazaj v ječo, iz ktere sta bila že drugo jutro peljana k smerti. V življenja cvetu in prepričana, da sta nedolžna, morala sta umreti; — posebno se je britko jokalo ubogi mož in oče. „Oh moj brat!“ mu govori mlajši, „nikar se vendar tako ne vdaj žalosti, — lej kako sva vendar srečna, ker bova tako kmali prišla v nebesa.“ — „Res je, moj ljubi, pa moja uboga žena in otroci, kaj bo z njimi?“ in še bolj se joka, akoravno se je bil v serci popolnoma vdal osodi. „Nikar ne jokaj“, ga prosi mlajši, „misliš mar, da jih bo Bog zapustil? in ker ga bova kmali vidila, ali ne bova ondi mogla za nje prositi?“ In tako sta šla v smert — in v nebesa.

Fajmošter Guignenski pa njegov vikar.

V mestu Rennes-u so umorili tudi fajmoštra Guignenskega, častitljivega starčka, in pa njegovega vikarja, malo pred, ko sem obiskal svojo sestro gospo Junsionsovo, stanujočo v „La Chapelle Boaxie“, malo proč od Guignen-a, ktera mi je tako-le pripovedovala, kako so ju vjeli. Ko sta zvedila, da ju išejo in po njih oprašujejo, sta poskusila na plano uiti, pa beriči so ju zapačili. Vendar sta bila že precej daleč od njih in vikar, mlajši pa močnejši od starčka, bi bil lahko odšel nevarnosti. Merili so sovražniki na starega duhovnika, ga preganjali in za njim streljali. Vikar je bil prebredel potok, stopil že na uni kraj tako, da mu sovražniki niso mogli kaj; ozre se pa in zagleda, da starček ni bil v stanu sterme visočine zmagati. Pregarjavci vidé starčka, kako se trudi, so veselja poskakovali. Mladi vikar pa se oberne nazaj, v veliko začudenje vojakom, kteri so se kar zavzeli nad takovim junaškim prijateljstvom. Gre tedaj zopet nazaj čez potok, s svojim životom starčka zaslanja (zoper streljanje) in se trudi ga na uno stran spraviti; pa preden je to mogel doveršiti, so mu že bili vojakji za petami ter oba vjeli, izročit ju potem gotovi smerti, kar sta oba dobro vedila. Žandarmi v mesto gredé so postali pri hiši moje sestre z jetniki vred. Vodnik te trume, sploh znani pa grozoviti D—n, kteri se je večkrat hotel skazati s takim lovom jetnikov, silo strašan pa kervolok mož, je pravil moji sestri reči, ki sem jih zdaj povedal, govoril je z nekakim čudenjem in usmiljenjem, kar je bilo prav čudno za tako pošast. „Žal mi je skoraj“, pravi, „da bo tako pameten mladeneč moral umreti, ki je tako lepo ravnal. Bil je že popolno brez skerbi, že smo ga zapustili in merili le na starčka, kar se je bil pa vernil, da bi pomagal starčku čez potok, in ves čas je zastavljal starčka z lastnim životom, da bi ga ne zadele naše puške. Res, prav čudno pa ginljivo je bilo takrat.“ Komaj so se malo okrepčali, že hité z njima v sodnijo, in iz sodnije še tisti dan na morilni oder.

Mihec Magone.

Poglavje XIII.

Kako se je na smert pripravljajal.

Po oddihu v Novem gradu d'Asti je naš Mihec živel še kake tri mesce. Bil je bolj majhne postave, pa zdrav in močen. Duhovne zmožnosti je imel zbuje in zadostne, da bi bil s častjo izhajal, na kakoršno koli pot bi se bil podal. Učenje je močno ljubil in napredoval je prav dobro. V čednosti je ljubil doseget tako stopnjo,

*) Glavosečnica, sekira, kosa, je dajala večkrat priložnost vsakoverstnim šalam pa nesramnim burkam; dali so ji ime „gospa“ in še druge. O kaki osebi, ktero so potem usmrtili, so djali, da se ima z gospo glavosečnico zaročiti itd. (To kaže, kakošni časi so bili, in kako neznansko utegne človeštvo obdivjati.)

da bi v njegovi starosti ne vedil kaj še pridjati za naj lepši zgled mladosti. Živ, pa pobožen, dober, bogoljuben, je močno ljubil v malih opravilih svojo vero skazovati. Spolnoval je vero z veseljem, ravnoserno, brez praznih muh: tako, da zavoljo pobožnosti, pridnosti so ga vsi ljubili in spoštovali; s svojo živostjo in prijetnimi šegami pa je bil vsim priljubljenec pri vedrih ali kratkočasih. Res bi bilo želeti, da ta prelépi izgled čednosti naj bi bil ostal na svetu do naj poznejši starosti. Bodi si v duhovskem stanu, do kterege je kazal nagnjenje, ali pa v svetnem, povsod bi bil storil veliko dobrega za domovino in sv. vero. Ali Bog je bil drugač odmenil; vzeti je blagovolil ta cvetek iz zasadnika vojskovavne in presaditi ga v zmagovavno cerkev sv. raja. Magonče sam, brez vednosti, da mu je smert tako blizo, se je na njo pripravljaj z zmiraj bolj svetim življenjem.

Opravil je devetdnevnicu čistega spočetja s posebno gorečnostjo. Imamo od njega samega zapisane reči, ki je bil te za dni sklep storil, da jih bo spolnoval, in so te-le:

Jaz Miha Magone hočem té dni kaj dobrega storiti in sklenem:

1. Da bom odtergal svoje serce od vsih reči tega sveta ter ga bom Marii daroval.

2. Opravil bom dolgo spoved, da bom imel potlej mirno vest zavoljo smertne ure.

3. Vsak dan bom pustil južino za pokoro svojih grehov, in obmolil bom sedem veselost Marije Device, da si zaslužim njeno pomoč v svojih poslednjih britkih težavah.

4. Ako mi spovednik dopustijo, bom šel vsak dan k sv. Obhajilu.

5. Vsak dan bom svojim tovaršem povedal en izgled v čast Marije Device.

6. Ta listek bom djal k Marijnim nogam na njeno podobo, in s tem imam namen vsega se Nji darovati, in v prihodnje hočem ves njen biti do poslednjega dihljeja svojega življenja.

Imenovane reči so mu bile dopuščene zunaj dolge spovedi, ki jo je bil malo poprej opravil; namesto da bi bil južino opustil pa mu je bilo rečeno, da naj vsak dan moli enkrat *De profundis* (psalm „Iz globočine“) za duše v vicah.

Magončeto obnašanje v tej Marijni devetdnevnicu je budovalo veliko izgledovanje. Bilo je pa tudi kaj veselo, ko je bil zmiraj pripravljen eném praviti izgled lepega življenja, druge, kolikor naj več jih je mogel zbrati, je vodil molit pred sv. Rešnje Telo ali pa pred Marijni altar. V tej devetdnevnicu si je pritergal zdaj kak sad, kaj poobeda, ali kar si bodi jedi, zdaj se znebil kacih bukvic, podobice, svetinje, majhnega križca in družih reči, kar je bil kterikrat v dar dobil, ter je take reči delil nekterim nekoliko razmišljenim tovaršem. To je storil, da jih je ali za dobro obnašanje v tej devetdnevnicu obdaroval, ali pa da bi se vdeležili pobožnih opravil, ki jih jim je svetoval.

Z enako gorečnostjo in zbranostjo je obhajal devetdnevnicu pred Božičem. O začetku te novene je rekel: Na vso moč si bom prizadjal, da to devetdnevnicu dobro opravim, in upam, da mi bo Bog dodelil usmiljenje, in da bo Ježčik prišel tudi v moje serce z obilnostjo svojih milost.

Kadar pa se je približal konec starega leta, je vikši v hiši priporočil vsim mladenčem, da naj zahvalijo Boga za dobrote, ki so jih prejemale ves čas leta, ki se zdaj dokončuje. Oserčeval je ob enem vsacega, da naj si naloži sveto nalogo: novo leto v milosti ali gnadi Gospodovi živeti, zakaj kteremu izmed nas, je pristavil, bo morebiti to leto zadnje njegovega življenja. Med tem ko je to govoril, je deržal roko nad glavo tistega, ki mu je bil naj bližej, in naj bližej mu bil je Magonče.

Sem že razumel, je rekel Magonče, ravno jaz sem, ki moram culico za večnost pripraviti; dobro se bom na njo pripravljaj. Te besede so bile sprejete s smehom, ali tovarši so si jih v spomin vtisnili in Magonče sam je večkrat ta primérlejši ponavljal. Zraven te misli pa se ni čisto nič spremenila njegova veselost in živost, in spolnoval je nadalje z naj večji izglednostjo dolžnosti svojega stanú. Ko se je pa vsako uro bolj bližal zadnji dan njegovega življenja, mu je Bog dobrotno podelil tega natanko naznanilo. 16. pros. se zberejo po navadi mladenči tovarštva sv. Rešnjega Telesa, kakor o vsih praznikih. Po navadnih molitvah in branji se dajo primerni opomini, in potem vzame eden tovaršev žepič cvetkov ali listkov, na kterih so bile zapisane pravila, ki se jih je deržati čez teden. Gre z njim okrog, in vsak mladenec si izleče eno srček. Magonče potegne svoj listek in vidi na njem zapisane té-le spomina vredne besede: „Na sodbi bom sam z Bogom.“ Bere in začuden ga pokaže tovaršem, rekoč: Mislim, da to je vabilo (k sodbi), ki mi ga je Gospod poslal opomniti me, da naj bom pripravljen. Nato gre k višemu in mu pokaže listek z neko posebno britkostjo ter ponavlja, da meni, to je klic od Gospoda, ki ga hoče préd-se. Višji ga opominja, da naj bo miren ter pripravljen — ne zavoljo tega listka, ampak zavoljo večkratnih priporočevanj, ki jih Jezus Kristus vsim zaterjuje v evangeliu, da bodimo pripravljeni vsak trenutek življenja.

— Povejte mi tedaj, odgovori Magonče, koliko časa mi je še živeti?

— Živeli bomo, dokler nas bo Bog pri življenji ohranil.

— Ali bom pa jaz živel še do konec tega leta? reče skerbljivo in nekoliko pretresen.

— Daj si mir, ne boj se. Naše življenje je v rokah Gospodovih, ki je dober Oče; on vé, doklej nas ima obraniti. Sicer pa smertne ure ni potreba k temu vediti, da kdo gre v sveti raj, temveč treba se je pripravljati z dobrimi deli.

Nato odgovori ves otožen: ako mi nočete povedati, je znamenje, da sem že blizo smerti. *)

— Ne mislim, da si že tolikanj blizo, odgovori vodja, pa ko bi to tudi bilo, ali bi te bilo mar groza iti obiskat presv. Marijo.

— Prav, prav, odgovori. Potem se zopet po navadi razjasni in gre na razvedrilo.

V ponedeljek, v torek in sredo dopoldne je bil zmiraj vesel, ni čutil nič spremena v zdravji, in spolnoval je redoma vse svoje dolžnosti.

Samo v sredo popoldne sem ga vidil, da je stal na pomolji in gledal druge v razveseljevanji, sam pa se ni šel vdeležiti. To je bila čisto nenavadna reč in zanesljivo znamenje, da ni bil prav čisto zdrav.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Iz Rima piše ruski dopisnik v „Moskavskija Viadomosti“, da v Rimu za čas vesoljnega zbora pričakujejo mnogo protestantov, ki so oglašeni pri papežu, in se bodo razgovarjali o verskih členih. Določeno je, da v Rimu bodo takrat dajane učenja in filozofiški pogovori o protestantizmu, njegovi zgodovini in uku. Učeni bogoslovi bodo pristopni vsakemu, kdor bo želel posvetovati se z njimi o svojih dvomih in nedorazumkih. Nad vse drugo, meni dopisnik, zanima rimsko kurijo to, kako se bo Rusija v tem oziru obnašala, in se nadja, da nastopni zbor bode zbudil tudi v Rusih boljše vtis.

*) To gnanje mladenčev, da naj mu vikši smertni čas pové, je od tod, ker je prednik tega vstava posebno pobožen mož, ki ga imajo mladenči za nekacega čudodelnika in prerokovavca, in ne brez vzroka, kakor nam je bilo povedano. Vr.

— **Šolsko nadzorstvo.** (Dalje.) Dr. Toman je nadalje po posnetku tako-le govoril zoper Dežmana:

G. Dežman je na čelo postavil stavek, da duhovščina ne velja za šole in naj nima do njih vpliva, in v dokaz tega je pregledal nekdanje čase naših šol, in je tri dobe razložil, gledé na to, kako so bile naše slovenske šole ob času reformacije, ministra gr. L. Thuna, in od l. 1861 naprej.

Kar reformacijo tiče, je gotovo to, in Dežman je sam poterdil, da med duhovni se ni našlo dosti iznevernikov in reformatorjev, in tudi to, da kranjska dežela je svoji veri dosti zvesta ostala, da so tedaj tujci morali prihajati šole po reformatorskem vravnat. To pa je razložek med tistim in današnjim časom, ko je bil takrat narod z duhovstvom večí del zvest ostal, da so morali takrat tujci reformacijo učiti: v današnji novi — narodni — reformaciji pa se nje učitelji najdejo domá, in to so naši „indiferentisti“ (nemarneži) v veri in „indiferentisti“ ali nasprotniki v narodnih rečéh. To je razložek nekdanje in naše sedanje reformacije: takrat so tujci morali priti, zdaj so domači postali tujci narodu (Gromovita pohvala na levi, nemir na desni) in so pripravni sebe in nas pripraviti ob narodnost.

G. Dežman obžaluje, kakor se mi zdi v resnici, da nismo mi na Kranjskem protestanti postali. (Smeh). Jaz le rečem toliko, da jaz ne zametujem drugoverskih spoznavalcev, drugih verozakonov, ali jaz sem vesel, da smo katoličani in jaz vam rečem, ko bi se bila naša dežela še tudi zaradi vere razcepila, in ko bi več tujih verozakonov imeli, bi še od te strani prepír naraščal kakor v drugih deželah našega cesarstva in v drugih deželah sploh. Iz tega prepíra, iz teh svad gotovo ne izvira občna korist! Jaz se čutim katoličana, pa ne zametujem drugih verozakonov!*)

Ali ni bolje, ni na korist vsej deželi in narodu, ako so vsi udje ene vere? (Dobro! dobro!) Poglejmo nazaj v zgodovino. Po siljenju tujih vér so vojske nastale, da je ljudstvo po 30, po 100 in še več lét terpelo. Nasilstvo vere je tako krivo, kakor nasilstvo kake druge narodnosti; komur ni njegova katoliška vera ljuba, naj jo zmeni, naj postane protestant. (Dobro! dobro! veselost na levi in med poslušavci; klic: Kdo, jaz? o, prosim!) Solzil bi se, ko bi naše ljudstvo katoliško vero zgubilo, kajti to je zveza edinosti za nas. Mi hočemo katoličani ostati, in smo srečni, da smo katoličani. Narod se ne more dvigniti, ki vero zapušča in novo išče, tako, da na zadnje nobene nima. (Dobro! dobro!)

V tem pa je naše spoznanje, naša ljubezen, v tem je tista ljubezen, na katero se osobito naslanja naša vera, da mi tudi zamoremo spoznati drugega človeka, ki ni naše vere, za človeka.**)

Govornik nadalje pravi, da korist ene same (katoliške) vere v naši deželi je tako jasna (tudi že za časni blagor namreč), da bi gotovo smeli Avstrii srečo vošiti, ako bi v tem oziru tako cela stala, kakor naša dežela. S tem pa noče reči, da naj se drugovercem ne zgodi pravica, in protestantom da se je že davno dala bolji pravica kakor nam katoličanom. (Pohvala.)

Nadalje pravi, da s tem, kar je govoril, noče ravno reči, da bi naši nasprotniki hotli deželo našo v protestantizem spremeniti, temuč če Dežman takratne luteranske šole tako močno hvali, da se iz tega zdi nasledvati, kakor bi on nič zoper to ne imel, da bi bili zaradi šol postali „luterani.“ Sicer pa so ob tistem času protestanti v naši deželi naše slovstvo podpirali posluževaje

*) V natančno določanje naj omenimo, da katoliška cerkev zmotenih nikoli ne zametuje in ne sovraži, zmoto pa zametuje in išče jo odpraviti.

**) Dežman je povdarjal namreč, da Slovenec naj ne ostaja v odreji „za Avstrijanom, za človekom.“ Vr.

se (v trošenje zmote) našega kranjskega jezika; sedanji naši reformatorji pa da nas hočejo ponemčiti. (Živa pohvala na levi in med poslušavci.)

Zastran grofa Thuna se govornik noče spuštati na politiški razgovor, omeni pa, da so bili takrat časi drugi, in da Thun je narodnost spoštoval. (Dalje nasl.)

— **Pravila za katoliško družbo na Kranjskem** je v sredo, 9. t. m., zadevno mnogoštevilno občinstvo poterdilo in predložilo so se c. kr. vladi. Berž ko jih osnovalni odbor nazaj dobi, se bodo zbirali udje. Grof Wurmbbrand je bil pred razhodom pričujoče razveselil s prav vnetim ogovorom, ki je bil z velikim navdušenjem sprejet. Že zdaj se čuti prav veselo gibanje zavoljo te družbe po mestu. Da reč ni brez pomena in tehtnosti, kaže tudi nasprotnik, ki ga že nekolika vije. V kazališu je neki Mefisto (Mephistopheles) Faustu burkaje kazal zapisnik, v kterega „zbira ude za katoliško družbo.“ Mefisto se utegne pa kmali prepričati, da Ljubljana ni tako „mefistiška,“ kakor on želi ali misli. Govori se, da že pri tem prizoru so med burkasti nespremišljeni posmeh ferléli tako presunljivi žvižgi ali psiki, da so se nekatere poprej luskajoče osebe stresle kakor z vodo polite ovce, zavedši se namreč, čemu je to veljalo. Ako se celo Gradec oživlja, se bo Ljubljana še vse drugač.

— **Prosimo**, naj ne prezre sonetnega venca na prvi in drugi strani v današnjem listu, kdor ima kaj čutila zato, kar je lepo in visoko. Kaj tacega se ne bere vsak dan in kjer si bodi.

— **Družbo Božjega groba** v Jeruzalemu, ko je umerl g. Juri Miškovic, ima za zdaj v oskerbi vredništvo „Zg. Dan,“ dokler tega kdo za stanovitno ne prevzame. V kratkem bomo odpravili v Kolin letne darove udov (po 25 kr. na leto) in prosimo, da bi poslali, kateri so kaj na dolgu. Tudi so prišle naznanila („Das heil. Land,“ V. Heft), pa ne vemo, kateri so jih vse dobivali. Želeti je, da bi se ta prelepa bratovščina bolj razširjala; 25 soldkov na leto — to je skorej nič, v sveti deželi se pa veliko dobrega stori s temi darovi. Vpisni listki in bukve so pri nas. —

— **Kar je bila naša dolžnost**, to je storil znani in predragi naš g. dr. Jan. Zl. Mitterrutzner, profesor v Brixnu. Spisal je namreč ob kratkem življenje našega nepozabljivega rojaka in misijonarja dr. Ign. Knobleharja. Ravno kar smo prejeli od njega lepo knjižico z naslovom: „Dr. Ignaz Knoblecher, apostolischer Provikar der kathol. Mission in Central-Afrika. Eine Lebensskizze von Dr. J. C. Mitterrutzner, Ehrenpräsident des Institut d'Afrique in Paris itd. Brixen 1869.“ Delce v osmerki ima 43 strani z majhnim natisom, in torej pri mali obliki veliko obsega. Iz zgodovine tega misijona po Knobleharjevi smerti je posebno veselo, kar knjižica pripoveduje o misijonstvu v Šelalu, katero je bilo predlanskim izročeno č. o. Ludoviku Kasorijanskemu, in ima to leto čez 100 zamorcev, ki se odrejajo za misijon. Pristavimo naj še to, da knjižica je toliko veljavniši, ker gosp. pisavec zna zamorske jezike, kterih slovnce je pisal, kar je znano, in je torej tudi v imenskem oziru vse pravo. Želeti je, česar ne dvomimo, da bi se tudi pri nas močno razširila, in pa da bi se po dovoljenji pisateljevem morebiti tudi poslovenila.

— **„Velika maša“** mojstra G. Riharja je ravno kar prišla na svitlo in se dobiva pri ranjcega sestri Jeri Riharjevi (gosp. ulice št. 211). Zraven je natisnjena „Morska zvezda“ (Ave maris stella) od r. Riharja mlajšega. Vse pesmi Riharjeve se dobivajo pri ranjcega sestri.

— **Miklavž** se je tudi to leto v uršulinskem samostanu kaj lepo obnesel. Prinesel je kar skrivaj za

uboge šolarice 12 srajc, 12 suknjic, 12 zavratnih rut, 12 parov nogovic. — Ubogi otročici so bili silno veseli:

Plačaj Bog!

Plačaj Bog!

Se glasilo je okrog.

Iz slovenskega Primorja. *..... -- Močno me je vžalilo, ko sem bral dopis v Tovaršu list 22 iz kamniškega okraja, v katerem dopisnik terdi, da naše dose-danje cerkvene pesmi nimajo pravega cerkvenega duha. Menda je ta sodba izrečena nad prelepimi Riharjevimi napevi? Gospod dopisnik saj ne misli s tem napevov slavnega mojstra odtrgati, in čast. gg. cerkvenih predstojnikov prepričevati, da zdaj nima veljave več, kar je bilo do zdaj slovenskemu ljudstvu močno priljubljeno. Upam, da farne predstojništva in častita duhovščina ne bodo nehali čislati omenjenih Riharjevih skladanj, temuč bodo še toliko rajše in izdatniše podpirali izdajanje še ne natisnjenih Riharjevih napevov in nakupili njih celo zbirko, zlasti v takih krajih, kjer omenjeni napevi niso bili še v navadi, in kjer se pogosto rabijo z nesloven-skimi besedami zelo popačene pesmi z bolj dolgočasnimi napevi.

Iz Tersta. Vis. čast. gosp. Mih. Fleišer, kapitelški dekan, je imenovan dekan teržaškega okroga med zi-dovi. Škofijski komisarji za nadzor v verouku in verno-sti so imenovani pp. nn. gg.: Janez Sincić pri c. kr. tergovski in mornarski akademii; Dominik Bonifacio pri mestni laški gimnazii in v vstavu oo. Mehitaristov v Terstu; Mih. Gallo za c. kr. gimnazijo v Kopru; dr. Jan. Šust za c. k. gimnaz. v Terstu.

Maribor. A. (Prerok nove vere Koerbler se je opekel). V nedeljo 29. listopada je poskusil brezverski misijonar Koerbler v Mariboru vnovič svojo srečo, toda ta pot mu ni po sreči izteklo. Iz gotovega vira smo to-le pozvedili. Mestjane, ki so se vdeležili tega shoda, bilo je lahko na perste prešteti. Pravi po-slušalci Koerblerjevi bili so rokodelci iz tukajšnje že-lezniške fabrike, kacic 40 glav. Koerbler je blizo tako-le svojo reč motal: stari Gerki in Rimljani so lesene in kamnene bogove molili; — tudi zdaj je še neizumerno veliko mračnjakov, ki se priklanjajo lésu, kamenom, ki molijo monštranco in še neko stvar v nji. *)

Pri teh bogokletnih besedah se oglasi obertnik K., in prav resno nesramnežu v besedo seže, rekoč: Tedaj vi nas katoličane res tako neumne štejete. češ, da les in kamenje molimo? Kdo vam je to povedal? — Koerbler izgovarja se mecljá, da se tu njemu ne gre pre-pirati, ker nasprotnik ni bogoslovec itd. Ta pa novo-šegnega pridigarja nadalje ošteva, rekoč: Hodil sem ši-rom sveta in vidil luterane in kalvine svoj „abendmahl“ obhajati; kaj pa ti ljudje verujejo in molijo? — Zdaj so dobili tudi nekteri drugi poslušavci pogum, ter so začeli nad pridigarjem mermrati, da je on berbrač, ki nič ne vé, ter so jeli vstajati in sobo zapušati. — Drugi so čakali konca, češ, da se bo dalo potem s prerokom bolj na tanko govoriti. Koerbler še nekaj časa čez pa-peža, škofo, duhovnike in jezuite svoj žolč razliva; pa vse to ni zamoglo še pri njegovih priveržencih iz fa-brike več vtisa napraviti. Čez malo urico se ves mi-sijon z dimom od tobaka po gostilnici pokadi in Koerbler, ne da bi se z nasprotnikom v dogovor spustil, na-gloma po končani besedi med pričujoče nekaj spisov razdeli in se zgubi.

„Marb. Ztg.“ pa, čeravno je njen vrednik, Koerblerju ne odveč nasprotnik, pričujoč bil, ni besedice zi-nila o tem prigodku; gotovo znamenje, da je preroku vertoglave nove vere prav nepovoljno spodletelo.

*) Ali je tudi to „svoboda“, da smejo apostati in lažnjivi preroki Svetost vsih svetost naše vere tako zasramovati in preklinjati in 22 milijonov Avstrijanov z „malikovavci“ pitati! Vr.

Kaj je kej novega po domačem in tujem svetu?

(V Rimu se je strasna reč zgodila.) Kakošna? Leta 1867, to je, lani so garibaldeži kasarno Ser-ristori podkopali, smodnika ali purfla v sodcih pod ka-sarno spravili, Monti in Tognetti sta hudodelnika, ki sta poslopje spodkopavala in smodnik zažgala. S tem strahovitim, vse grozovitnosti presegajočim trinoštvom sta hudodelnika umorila 27 papeževih vojakov (zvavov), ker en del kasarne je bil kviško veržen in razdjan, in vojniki neusmiljeno razmesarjeni in končani. S tem so pa hudodelniki le samo nekaj svojega namena dosegli, zakaj vnelo se je bilo le nekaj sodcev, in kdo vé, ka-košno bi bilo razdjanje, ko bi bili vse dosegli? To so garibaldeži storili iz tega namena, da bi Rim vzeli sv. Očetu, in zavoljo tega tolovajskega namena liberalci hudodelca zagovarjajo.

Omenjena trinoga, ki sta toliko ubogih vojakov tako neusmiljeno umorila, ta dva trinoga so une dni v Rimu ob glavo djali. Kaj pravite, ali sta bila tega vredna, ali ne?... Menda noben človek, kateri ima le iskro pameti, ne bo drugač rekel, kakor da sta hudodelnika smerti vredna.

Zdaj pa poglejmo, kaj pravijo k temu „liberalci“ — se že vé, kakošni?

„Tagblatt“, ki pretepa na Ježici nikoli ni mogel dosti černo popisati, je pa brez graje in opombe pri-nesel spis iz dunajskega „Tagblatta“, kateri smertno ka-zen teh dveh hudodelnikov imenuje „divjaško djanje“ (eine barbarische That), pa „da je Rim s tem novo za-ušnico dal človečanstvu in napredku! Tudi se potuh-njeno kremži, kakor da bi bilo obglavljenje teh mo-rivcev, kdo si vé, kaka pregreha zoper Kristusov nauk, zoper ljubezen in usmiljenje! — To tedaj je verski in nravni nauk naših viteзов nove dobe: moriti ni več hudodelstvo, ampak morivce kaznovati — to je ne-usmiljenje, to je hudodelstvo!

Zagovorniki unih hudodelnikov pa niso brez to-varšev. Na Dunaju se je znani odpadnik Ronge v neki družbi, ko je svoj nauk razlagal, hudo nosil zoper „ne-človečnost in brezusmiljenost“, ktero — češ — je pa-peževa vlada skazala pri obglavljenji dveh mladih člo-vekov, sej sta „mislila, da to je domoljubno djanje (pa-triotsche That)“!!! To tedaj je Rongetov nauk in misel o tej reči.

Kaj pa misli vsakdanji človek, kteremu lažnjivo liberalstvo ni možgan požgalo? Poslušajte. Te dni pride pošten mož k duhovnemu pastirju in pripoveduje, ka-košna krivica se je dvema človekoma v Rimu zgodila, kako so neusmiljeno dva človeka ob glavo djali itd., kakor se po Ljubljani govori! Duhoven mu pa reč dopové, kakor se je res godilo, in mož na to odgovori: Če je pa takó, so jima prav storili.

Druga novica, ki je ravno toliko gotova, „kakor pet krav za groš“, je frajmavrarsko strašilo in žuganje, da že v prvih 48 urah, ko se je zvedilo, da sta una potepuha ob glavo djana, je po Laškem 12.000 ljudi k protestanstvu prestopilo, iz katerih jih je pa Ronge iz-dolbel celo 20.000! In postavimo, da bi se res kdaj kaj tacega zgodilo, kaj je potem? Angleška kraljica ali pa Bismark naj dá kacega političnega podhišnega požigavca in potuhnjenega tolovaja usmertiti, in v 48 urah se utegne v njih 12 — po Rongetu 20.000 zbežljavcev zopet ponuditi pri katoličanih, če ne kje raji pri kacic „kve-kerjih“ ali „herrnhuterjih.“

Zadnji čas je res, da se v življenje spravi kato-liška družba. Pri vsakdanjih shodih se bode veliko laži in napačnih naznanil naglo v svoj nič razkadilo,

s kakoršnimi zdaj Tagblatti“ in njihove „Wiener viel Gelesene“ naše katoliško ljudstvo begajo. —

Novo berilo iz vsih vetrov. Zbor episkopalskih predikantov iše avtentiške prestave nicejskega vero-izpovedanja — brez katoliške cerkve. Ako bi ti gospodje sprejeli papeževo vabilo na vesoljni zbor, pravi novojorški kat. list, bi svoj namen kmali dosegli, iz družih virov ne dosežejo zanesljivosti... Kaže pa to vendar, da anglikani resnice išejo, zato se tako obilno povračajo v kat. cerkev. Pri misijonu v Filadelfiji jih je uni mesec 20 prestopilo v katoliško cerkev. Ali vidiš „Tagblatt“, da so katoliški misijoni dobri? Dobro znamenje je, da se naši jutrovi bratje zmiraj bolj pečajo za oliko, ker z oliko vred bodo jeli iskati tudi resnice, kakor anglikani. — V Maroton-City je bilo undan 5 luteranov sprejetih v katol. cerkev. — Baron Beust je grof postal. — Delegacije so 5. t. m. dokončane in 10. se je imel zopet državni zbor pričeti. — Turška vlada žuga z Grecijo do konca spreti se in svojega poslanca iz Aten poklicati, pa vender še pomišlja. — Oficijozniki pravijo, da vlada ne bo sama predlagala dalje konkordata rušiti. Ni pa dvomiti, da se bodo drugi rušitelji glasili, katerim je marsikaj družega več kot blagor Avstrije. — Krona in gr. Beust neki hočeta spravo s Čehi in Poljaci. Ni pa dvomiti, da se bodo našli nasprotniki, katerim je marsikaj družega več kakor mir s Čehi in Poljci. — Govori se, da „pairs-šuba“ (klica novincev v gosposko zbornico) ne bo več. — 4. t. m. je bil novi avstr. poslanec grof Trautmannsdorf sprejet v Rimu od sv. Očeta. — V Parizu je rogovilstvo 2. grudna nekoliko róg kazalo. — Na Laškem macinarji pihajo zoper duhovstvo, ker sta v Rimu dva požigavca in morivca ob glavo djana. Hodnična in praznja derhal v Padvi, razdražena od časništva in parlamenta, bi bila rada mesarila, in vojaštvo jo je neki moralo krotiti. Preostudno je bilo preklinjanje zoper Pija IX. (Tir. St.) To so blagri nove laške svobode!

Iz Ljubljane. G. Anton Kos, preblagi generalvikar, so se v četrtek zjutraj, 10. t. m., po nedolgi bolezni na vratu v boljši deželo preselili.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Preč. g. Fr. Dolinarju, fajmoštru v Leskóvici, je podeljena duhovnija Trata. Č. g. Jan. Kilar, duh. pom. pri sv. Križu pri Kost,

gre za subsidj. boln. lokalista; preč. g. Fr. Rant-a na Robu. — Umerli so preč. gg.: Mih. Rozman, defic. na Dobravi v zaspiški duhovnii; Kašp Kankelj, kurat v Lozicah; p. n. gosp. general-vikar in stolni prošt Anton Kos v Ljubljani. R. I. P.

V lavantinski škofii. Faro šent-Juri pri Celju je dobil č. g. Jož. Hašnik; za provizorja v Terbovljih je postavljen č. g. Ant. Hajšek. Prestavljeni so čč. gg.: Mih. Baumkircher k sv. Jerneju v Radvanji; Janez Gregelj, dosedaj začasno v pokoju, v Skale; Jan. Lenart v Šmarije; Juri Žmavec v Remšnik. V začasni pokoj stopita čč. gg.: Fr. Zabukošek in Jan. Cocaj. — Umerl je č. g. Val. Peršoh, kurat v Radvanji. R. I. P.

V terzaški škofii. Prečast. g. Jan. Vovk, fajm. v Dolenji vasi, je postal duhovni pastir v Divači; č. g. J. Koman, duh. pom. pri Dev. Marii v Terstu, bo namestnik v omenjeni duhovnii. Naslednji čč. gg. so tako-le postavljeni: Tom. Thaler, duh. pom. v terezijanskem oddelku, bode ob enem namestoval duhovnijo v Rojani; Fr. Blažić, namestn. v Kerbunski duh., postane namestnik v Dolenji vasi; Ant. Skapin je postal katehet na višji mestni realki v Terstu; Anton Notar, namestnik v Divači, je postal duh. pom. v Munah; Fr. Hrovat, duh. pom. v Munah, bode duh. pom. v Pičanu; Fr. Logar, duh. pom. v Rocu, gre za kapelana v Borut (ne v Lavrano); Fr. Korelić od ondod za ekspoz. v Keršiklo; Mart. Prenec iz Pičana v Moščenice; Jern. Križaj od ondod v Lavrano; Drag. Ljud. Hut, kateket v vojaški napravi pri Beli cerkvi (Ban.) gre v Roboret na Tirolsko za vojaškega duh. Umerl je čast. g. Jan. Frantar, duh. pom. v Kolmu. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. N. N.: In remissionem peccatorum: 1 terdnj. za 2 gl. st. d. in 3 stare dvajsetice. — Klemen Dolžan 1 gl., Špela Dolžanova 1 gld., oba s pristavkom: Za celo deržino za srečno zadnjo uro, in da bi Bog katoliško cerkev zmiraj bolj razširjal, sovražnike sv. cerkve pa poniževal. — L. Kr. 1 gl. sr. st. den. s pristavkom: Za dušno in telesno zdravje, in srečno zadnjo uro; — pa: da bi se po prihodnjem vesoljnem zboru množica krivovercev in razkolnikov k katoliški veri spreobrnila. — G. Ant. Grogorec 2 gl. —

Za afrikanski misijon. S Podlpe 1 gl. 70 kr.

Vabilo k naročevanju na „Zgodnjo Danico“ za leto 1869.

Tako kaže, da bo treba pa le še vpreči se za novo leto in delati dalje na cerkveni ledini: **za vero in narod.**

Torej Vas priljudno prosimo, prečastiti rojaki, ki ste Božji! poprimite in pomozite tudi Vi z naročevanjem in pisanjem! Ko bi kdo mislil „Danico“ opustiti, naj se kar hitro skesá, zakaj ta misel je nespanet. V novo pa naj letos pristopi iz vsake duhovnije eden ali k večemu dva, iz vsacega mesta najmanj štirje ali njih pet. To se bo v Blaznikovi naglo-tiskarnici malo poznalo, pri Slovencih pa veliko — zastran koristi, kakor upamo. List veliko skerbi in truda stane: naj se zato tudi obilno bere, da delo ne bo šlo po Savi. Daničini gg. pisavci — če jih je tudi nekaj malo manj kot listja in trave — so vse hvale vredni: Bog jim njih trud obilno povračuj! Prosimo še nadalje. „Confortamini et estote robusti!“ —

„Zgodnja Danica“ velja:

Po pošti za celo leto . . 4 gld. 20 kr.

Po pošti za pol leta . . 2 „ 20 „

Za četert leta po pošti . 1 „ 15 „

V tiskarnici za celo leto . 3 gld. 60 kr.

V tiskarnici za pol leta . 1 „ 80 „

Za četert leta v tiskarnici — „ 90 „

Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 36 kr. Za preuredbo napisa med letom se odrajta 10 kr. Naročnina se pošilja tiskarnici Blaznikovi v Ljubljano.